

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3369/2024. (X. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.21.058/2022/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók – jogi képviselő (Dr. Pusztai Ügyvédi Iroda, dr. Pusztai Attila ügyvéd) útján – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz. Indítványukban a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.21.058/2022/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték. Álláspontjuk szerint a bírói döntés ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való joggal.
- [2] Az indítvány benyújtását megelőző bírósági eljárásnak az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.
- [3] A felperes gazdasági társaság kereseti kérelmében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alpereseket (a továbbiakban: indítványozók) a kizárólagos tulajdonát képező ingatlan birtokába történő bocsátására. Az indítványozók ellenkérelmükben vitatták a kereseti kérelmet és annak elutasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy nem jogcím nélkül vannak az ingatlan birtokában, hanem birtoklásuk jogalapját a peres felek között megkötött adásvételi szerződés teremtette meg. Álláspontjuk szerint a felperes műszaki teljesítésre vonatkozó késedelme miatt a felperesi elállások jogszerűtlenek voltak, mivel az indítványozók a felperes késedelme miatt nem tudtak intézkedni az ingatlan vételárának teljesítéséhez szükséges hitel felvétele érdekében, így vételárhátralék fizetési kötelezettségüknek önhibájukon kívül nem tudtak eleget tenni.
- [4] A Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság a 2022. február 25-én kelt, 3.P.XXI.21.816/2021/12-1. sorszámú ítéletével kötelezte az indítványozókat, hogy az ingatlant bocsássák a felperes birtokába. Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában megállapította, hogy a 2019. március 31-én kelt felperesi elállás a szerződést megszüntette, ezért a kereseti kérelmet jogalapjában megalapozottnak találta.
- [5] Az indítványozók fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék a 44.Pf.632.120/2022/12. sorszámú ítéletével helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét. A másodfokú bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy az indítványozóknak 2019. február 26-ig kellett volna teljesíteniük és a felperes 2019. május 31-i elállása volt jogszerű, amely a felek között a szerződést megszüntette.
- [6] A jogerős ítélet ellen az indítványozók nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, amelyhez nem csatoltak felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a 2022. október 20-án kelt, Pfv.I.21.058/2022/2. sorszámú végzésével visszautasította a felülvizsgálati kérelmet.
- [7] A Kúria végzésének indokolásában rögzítette, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 408. § (2) bekezdése szerint nincs helye felülvizsgálatnak vagyoni jogi perekben, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indoklásra utalással hagyta helyben. A Kúria hivatkozott a felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2021. (VII. 12.) PK. vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 11. pontjára, melynek indoklása szerint a másodfokú ítélet indokolásában hivatkozott jogszabályhely vagy az indokolás tartalma alapján a Kúria állapítja meg – azt hivataltból vizsgálva –, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indoklásra utalással hagyta-e helyben. Továbbá a Pp. 383. § (2) bekezdésén alapuló helybenhagyó ítélet akkor is megfelel a Pp. 408. § (2) bekezdése szerinti döntés kritériumainak, ha a másodfokú bíróság az ítélet indokolásában értékeli a fél másodfokú eljárásban megtett perbeli cselekményeit, illetőleg, ha az elsőfokú bíróság általa is helyesnek tartott és a döntését megalapozó érveit további érvekkel kiegészíti.
- [8] A Kúria abból indult ki, hogy a kereset azon alapult, a felperes mint tulajdonos jogosult a birtoklásra, az alperesek pedig jogalap nélküli birtokosok, mert a felperes elállása felbontotta a felek között létrejött szerződést. A Kúria nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy az elsőfokú bíróság szerint a felperes 2019. március 31-i, a

másodfokú bíróság szerint a 2019. május 31-i elállása bontotta fel a szerződést. A Kúria rögzítette, hogy a két ítélet közötti eltérés csupán abban áll, hogy melyik elállás eredményezte az adásvételi szerződés felbontását és megállapította, hogy ennek a kereset megalapozottsága szempontjából nincs jelentősége. Ezért a felülvizsgálat a Pp. 408. § (2) bekezdése szerint kizárt volt, aminek következtében az indítványozóknak a Pp. 409–410. §-a alapján felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet kellett volna előterjeszteniük.

- [9] 2. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.21.058/2022/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta, mivel az – az indítványozók álláspontja szerint – sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jogot.
- [10] Az indítványozók szerint az elsőfokú és másodfokú bíróság ítéletének indokolása jelentős mértékben eltér egymástól, mivel a két bíróság szerint nem ugyanaz az okirat és nem ugyanabban az időpontban szüntette meg az adásvételi szerződést. Ennek megfelelően a másodfokú ítélet eltért az elsőfokú ítélet indokolásától, amire a másodfokú ítélet indokolása is utalt azzal, hogy túlnyomórészt egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival, illetve részben eltérő álláspontot fogadott el és ennek következtében kiegészítéssel és az indokolás módosításával hagyta helyben az elsőfokú bíróság ítéletét. Az indítványozók szerint ezért nem helytálló a Kúria azon megállapítása, hogy az indítványozóknak felülvizsgálati kérelem engedélyezése iránti kérelmet kellett volna előterjeszteniük, melynek hiányában a felülvizsgálati kérelmük érdemben nem volt elbírálható. Az indítványozók arra is utaltak, hogy a PK vélemény hivatkozott pontja nem jelentheti azt, hogy a Kúria szubjektív alapon vizsgálhatja az ítéletek közötti különbséget és eltérhet a másodfokú bíróság ítéletében szereplő megállapítások általánosan elfogadott jelentésétől. Mindezek alapján a Kúria – az indítványozók álláspontja szerint – a hibás és a tényekhez nem illeszkedő jogértelmezésével megfosztotta az indítványozókat a jogszabály által biztosított felülvizsgálatra irányuló jogorvoslati lehetőségtől.
- [11] Az indítványozók álláspontja szerint, amennyiben az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasznak helyt ad és megsemmisíti a Kúria végzését, a Kúriának az indítványozók felülvizsgálati kérelmét be kell fogadnia és érdemben kell elbírálnia. Ezen túlmenően az indítványozó részletesen előadta, hogy miben állt a felperes műszaki és jogi késedelme, miért voltak jogszerűtlenek a felperes elállásai és miben állt az indítványozók teljesítése. Az indítványozó végül kérte, hogy az Alkotmánybíróság hívja fel az első fokon eljáró bíróságot arra, hogy függessze fel a másodfokú ítélet végrehajthatóságát, továbbá függessze fel a folyamatban lévő végrehajtási eljárásokat.
- [12] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [13] Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeinek vizsgálata során megállapította, hogy az indítvány a befogadás formai feltételeinek megfelel, nem felel meg azonban az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek.
- [14] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [15] Az indítványozó azt kifogásolja, hogy a bíróság megfosztotta a jogorvoslathoz való jogától azáltal, hogy a felülvizsgálati kérelmét visszautasította, miközben – érvelése szerint – a másodfokú bíróság indokolása eltért az elsőfokú bíróság indokolásától, így a Pp. 408. § (2) bekezdése alkalmazásának nem lett volna helye.
- [16] Az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg: az indítványozó alkotmányjogi panasza indokolásában egyrészt azt vitatta, hogy fennálltak-e a Pp. 408. § (2) bekezdése alkalmazásának feltételei, másrészt azokat az érveket ismételte meg, melyeket a bírósági eljárás során kérelmeiben előadott, azaz e tekintetben egy újabb fórumot szeretne megnyitni annak érdekében, hogy a felülvizsgálati kérelmének visszautasítása miatt nem vizsgált felülvizsgálati kérelmében előadott jogsérelme valamilyen módon orvoslást nyerjen. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor hangsúlyozza, hogy állandó gyakorlatának megfelelően nem rendelkezik hatáskörrel rendes bíróságok törvényességi vizsgálata körében értékelendő kérdések megválaszolására, így nem hivatott annak vizsgálatára, hogy a Pp. felülvizsgálatra vonatkozó szabályai, így különösen a Pp. 408. § (2) bekezdésében rögzített feltétel (az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indoklásra utalással hagyta helyben) a konkrét ügyben fennállt-e.

- [17] A Kúria a támadott végzésében kifejtette, hogy a jogvita lényegét illetően az eljáró bíróságok jogi álláspontja megegyezett, mivel mindkét bíróság döntése azon alapult, hogy a jogalap nélküli birtoklás tényállási elemei megvalósultak, mert a jogszerű felperesi elállás felbontotta az indítványozói birtoklásra jogcímet biztosító adásvételi szerződést és kimondta, hogy a kereset megalapozottsága vonatkozásában nincs jelentősége annak, hogy melyik elállás bontotta fel az adásvételi szerződést. Ezen érvek további vizsgálata viszont olyan szakjogi, törvényességi kérdés, amelyben az Alkotmánybíróság – következetes gyakorlatának megfelelően – a Kúria döntését nem bírálhatja felül [3365/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [21]; 3308/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [20]; 3188/2020. (V. 27.) AB végzés, Indokolás [22]].
- [18] Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést megalapozatlannak, tévesnek és ezekből kifolyólag magára nézve sérelmesnek tartja, nem tekinthető a jogorvoslathoz való jog követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek.
- [19] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. A jogorvoslathoz való jog az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint – ahogy arra az indítványozók is hivatkoztak – tartalmát tekintve azt kívánja meg, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét (helyzetét) érdemben befolyásoló érdemi határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni. A jogorvoslathoz való jogból az következik, hogy az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassák és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálják [9/2017. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [20]–[21]]. A jelen esetben azonban a Kúria azt állapította meg, hogy az indítványozók nem az eljárási szabályok által meghatározott keretek között terjesztették elő felülvizsgálati kérelmüket.
- [20] Összefoglalva: az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességgént lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát megalapozhatná.
- [21] 4. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. szeptember 24.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/43/2023.

